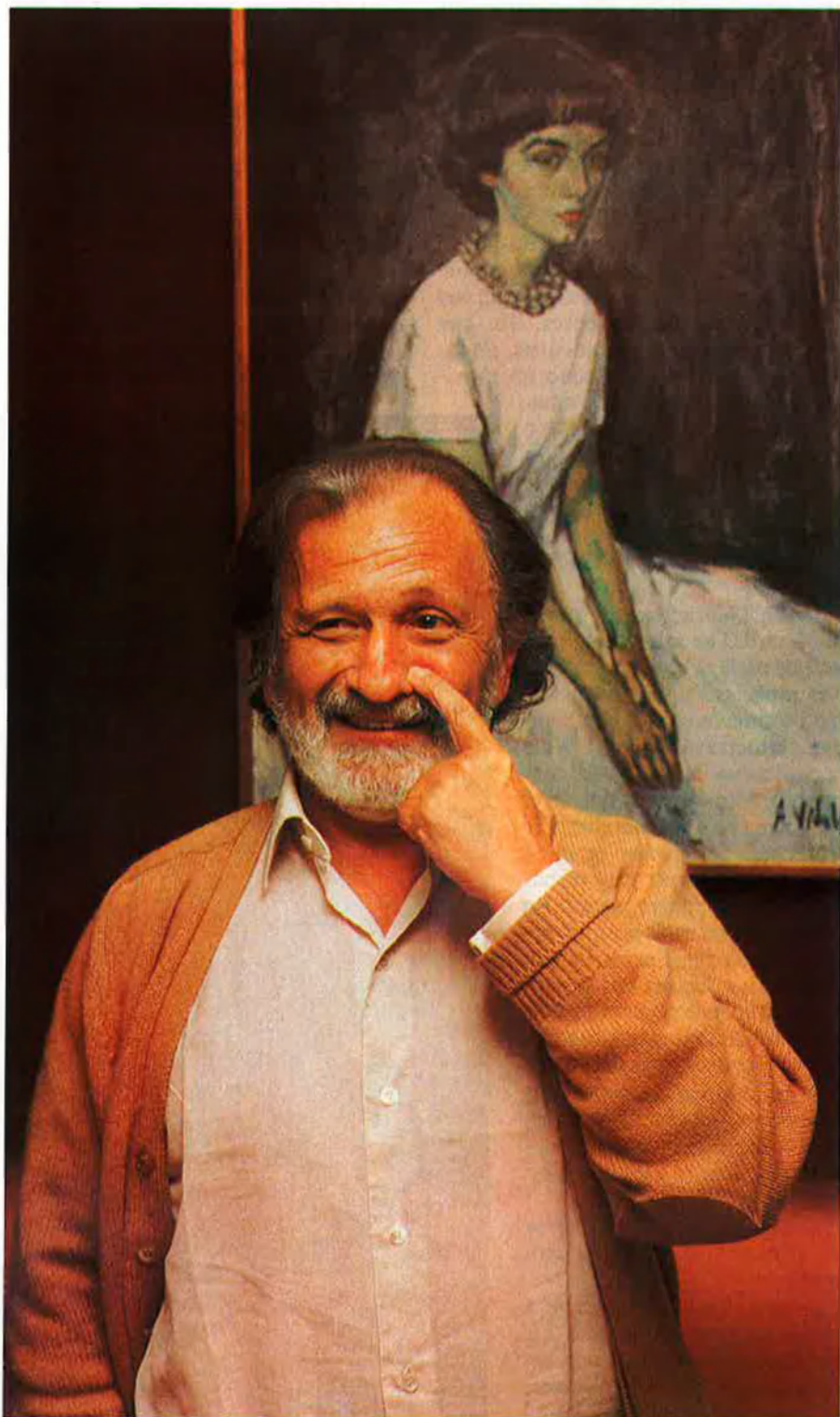

ANTONI DE SENILLOSA: «SÓC UN DEMÒCRATA VIOLENT»

«La rancúnia i el menyspreu són virtuts aristocràtiques»

Aristòcrata sense títol, monàrquic de primera hora i demòcrata violent, Antoni de Senillosa ha viscut de prop i sense contradir-se totes les etapes de la transició. D'una acomodada infantesa en el bàndol dels guanyadors, ha estat conseller personal del Comte de Barcelona i del president Tarradellas.

Fúlvia Nicolàs

Hi ha hagut un malentès en la concertació de l'entrevista, i ens posem en contacte amb Antoni de Senillosa quasi una hora després del que ell esperava. La seva veu irada, per telèfon, paralitza. Per dos minuts llarguíssims es desdibuixa el senyor i apareix, agressiu, l'aristòcrata ofès. Un ràpid viatge en taxi a casa seva, a la part alta de Barcelona, retorna cadascú al seu lloc. Ara és ell qui es fa esperar mentre la minyona serveix uns cafès i observem aquesta sala de decoració bigarrada, confortable, en estudiad desordre. De sobte, un núvol d'«Eau Sauvage» envaeix l'estança i se'ns fa present, cordialíssim, aquest home que té per pàtria la conversa.

—Tinc entès que els Senillosa tenen un privilegi de ciutadans honrats de Barcelona d'ençà del 1.700, si fa no fa...

—¿Qui ho ha dit, això? No en sabia res. A casa meva no els han interessat mai aquestes qüestions, tot i que ja sabia que era de família noble, o no sé què...

—Jo que volia començar preguntant-li si se sent res especial, sent noble...

—No res. Jo tinc la sensació que si em punxo surt sang vermella, no crec que sigui blava... no se sent res especial. A més, a Catalunya la noblesa sempre ha estat molt barrejada, no era d'aquesta noblesa terratinent de grans finques, com a Castella o Extremadura. Jo vaig tenir la sort que el germà gran del meu pare, que era el senyor de les Rodes, que sí que era ric de debò, no va tenir fills, així que vam heretar els nebots. La meua família ha estat molt poc familiar, en el sentit d'expli-

«A la gent el que l'emprenya és que jo faci cara d'estar content».

car batalletes. Jo sé que sóc Senillosa Gaiolà Vedruna, parent molt directe de la Madre Joaquina de Vedruna, que la van fer santa no fa gaire i em van convidar a Roma, encara que no hi vaig anar. I em penso que també sóc Casanovas... I descendent directe dels defensors de Girona. ¡Ah!, i també hi havia un Senillosa molt simpàtic, que era afrancesat, que va acabar fotent el camp i va anar a Buenos Aires, on va fundar un diari. Feia negocis i va inventar els hipermercats o una cosa així... aquest Senillosa m'agrada molt, era molt lliure... No li agradava definir-se, com a mi.

—*¿Què volien que fos, vostè, de gran?*

—El meu pare volia que fes una carrera. Tots els meus germans han estat matemàtics: un és enginyer industrial i l'altre arquitecte. A mi, no m'agrada gens, i vaig fer-me advocat per no estudiar massa. En un principi volia ser diplomàtic, però aviat ho vaig deixar estar. I com n'és, de petit, el món, que després, com a director general de Cultura en el Ministeri d'Afers Exteriors he estat cap de molts diplomàtics.

—*Corren moltes llegendes sobre les seves batusses amb els falangistes a la universitat.*

—Jo era molt mal estudiant, sí, i sempre ens estàvem barallant amb els falangistes. Ells tenien l'afició d'insultar el Comte de Barcelona, els monàrquics, la democràcia, Catalunya... i la veritat és que jo era una persona més aviat agressiva. No sóc amic de posar l'altra galta, jo sóc un demòcrata violent. Com deia Azana, si algú tira un got davant meu, jo tiro una ampolla; si algú tira una cadira, jo tiro una taula. No m'agrada que em treguin el dret a la meua llibertat.

—*L'origen dels seus ideals monàrquics, ¿és familiar?*

—El meu pare era monàrquic, però no s'hi ficava mai, i la meua mare també, però era més aviat monàrquica sentimental... Jo sóc monàrquic perquè de petit sempre deia que l'única possibilitat que hi havia de passar d'una situació de dictadura a una democràcia era a través d'una monarquia, i si aquesta monarquia funcionava bé, s'hi quedaria. De moment sembla que funciona bé, i la gent està més aviat contenta. He canviat poc, jo. Ara, quan lleixo que en aquesta universitat tothom es ficava en política, en aquesta universitat en què estàvem Carles Barral, Albert Oliart, el Castellet, el Goytisolo... la veritat és que cap d'ells no s'interessava per la política. L'únic que era polític era jo.

—*¿I què feien, els altres, doncs?*

—Hi havia un grup que eren poetes. Després va arribar el Jaime Gil de Biedma, que sabia una mica el que era la política. En Barral, més tard, també es va conscienciar una mica, però la veritat és que la resta, res. Això no vol dir que quan hi havia bufetades tothom hi participés. Però de polítics, llavors, pocs. S'ha de dir que al meu temps, a la universitat, va ser el franquisme el que els va inventar. Per exemple, no n'hi havia, de comunistes. El Manolo Sacristán ja havia canviat, i després es va fer comunista, però en un començament havia estat un falangista important. El Gabriel Ferrater, això empenya dir-ho, però en una borratxera va anar a apuntar-se a la División Azul, o el pintor José Martín... Molta gent no vam entrar a la política per considerar que hi havia una situació injusta, que el poble estava fotut... sinó perquè ens empenyaven algunes coses. Jo, per exemple, els trobava molt cursis, els falangistes, molt cretins, amb un moviment d'anques com miç amariconat, còmics i sinistres. No podies llegir, ni escriure, ni fer res... a mi, que m'agrada la literatura, i el teatre, això m'empenyava molt.

—*¿Com recorda en Gabriel Ferrater?*

—En Gabriel va ser poeta molt tard. I en sabia molt, passa que parlava molt zopez, i bevia molt, era una mica pesat. Jo l'estimava molt, ¿eh? Sempre organitzava follons. Un dia a casa meua, a Cadaqués, anava borratxo i amb un cigarret va fotre foc a un matalàs, i ja començava a cremar quan jo vaig arribar i me'l vaig trobar que ho volia apagar pixant. En Ferrater tenia molt prestigi, però era molt pesat perquè s'emborratxava, aquesta és la veritat. Era un poeta collonut, a mi em sembla importantíssim. Va ser una generació molt fotuda. També hi havia el Costafreda, que es va suïcidar, i el Folch que va morir perquè tenia l'obsessió de ficar-se a les cisternes. Va morir ofegat.

—*¿Quins eren, els excessos de l'època? ¿La beguda, no més?*

—Ens hauriem d'invalidar a tots la carrera, ara, perquè tots preniem amfetamines, quan encara no estava mal vist. Sempre, «La 'gauche divine' va ser un invent comercial».

Profamina o Simpatina, i cafè, i alguna copa. Ens quedàvem a estudiar tota la nit, fins a les deu, que ens dutxàvem i anàvem a l'examen. Tota la carrera la vaig fer així, per això ara no me'n recordo absolutament de res.

—*¿En quin moment entra en contacte amb la casa de Borbó i comença a fer política monàrquica?*

—A vegades en parlem, amb el Comte de Barcelona, i em diu que quants anys d'amistat, i tot això... I jo sempre dic que no, que amb un rei no hi ha mai amistat, és una altra història. Una de les coses que té l'ofici de rei és no tenir amics, i una altra és ser desagratit. Jo hi vaig entrar en contacte perquè l'any 45 el Comte de Barcelona va fer un manifest molt maco, molt civilitzat, a Lausana, i un altre l'any 47, ja a Estoril. Aquí van començar a dir que si era d'esquerres, que si era maçó... sempre l'insultaven. I nosaltres, amb en Fluvià, un que es deia Sanmartín, en José Luis Ruela, que era una espècie de cristiano-democràta d'esquerres, actual

marquès de San Román de Ayala, en Muntanyola, que ara és directiu del Barça, encapçalats tots pel baró de Viver, que era el cap del monàrquics... Bé, anàvem a repartir aquests manifestos. Em van detenir, i després d'aquesta detenció, el Comte de Barcelona em va fer arribar una fotografia dedicada, on hi havia escrit «Para Antonio de Senillosa, apreciando vuestro sacrificio».

Quan vaig acabar la carrera, ja estava molt polititzat. Ja coneixia quasi tots els polítics d'oposició. Anava a tot arreu, com a independent monàrquic. Va ser quan vaig conèixer el Felipe, que llavors tothom li deia Isidoro, un noi jove molt educat... L'any 57 em vaig quedar a la universitat com a professor d'Història del Dret, i també hi vaig conèixer el Narcís Serra, el Raventós, l'Estapé... Allà vam muntar el Sindicato Libre de Estudiantes, i per aquí va ser quan vaig tornar a anar a parar a la presó. Jo ajudava els estudiants a fer els seus manifestos, si faltaven cinc-cents pessetes, les posava jo... Ja era molt co-

negut, em detenien sovint, i jo denunciava que aquí es torturava... Em van cascar bastants vegades, sí. Van arribar a dir si jo era un pont entre els militars i els comunistes, i em qualificaven de monàrquico-comunista.

—Després va ser una de les estrelles de la «gauche divine».

—La «gauche divine» va ser un invent comercial, no sé si d'en Regàs, o de Ricardo Muñoz Suay, aquest valencià tan enginyós per inventar-se noms, com allò de l'Escola de Barcelona de cinema, que mai no va existir... Jo vaig ser president de Bocaccio uns anys... En un principi no hi havia «quartos», ¿eh? Jo, el whisky, l'he conegut fa relativament poc, que abans tots bevíem conyac amb sifó, i per això teníem el fetge espatllat i tants acabàvem suïcidant-nos... Bé, la *gauche divine* era una espècie de tertúlia, un punt de trobada. Tothom era antifranquista, era la gent que sortia més, parlàvem. Quan venia algú de fora, el portàvem allí, com l'Aranguren... o el príncep Juan Carlos.

—¿I què li va semblar, a ell, tot plegat?

—Molt bé. Ell és tímid, però molt simpàtic, molt divertit... Ja quan era molt petit, vaig portar-lo a conèixer tots els intel·lectuals del moment: Sacristán, Llorenç Gomis Jiménez de Parga, Antoni Badia... Juan Goytisolo el tractava de tu, és que marcava molt, el Goytisolo... Recordo que el vaig deixar sol, davant d'uns seixanta intel·lectuals catalans. Quan va baixar l'escala, es va persignar, com un torero, ¡ha!, ¡ha!

—¿Es dedicava als negocis, llavors?

—Sí, en un d'aquests terrenys que tenia a Sant Pere Pescador, vaig posar una explotació d'arròs. Vaig portar una recol·lectora que a més d'arròs, canviant-li unes peces, podia recol·lectar també blat, civada i sègol, i la portava a Castella i Aragó... I al mateix temps, ja començava a escriure. A *La Vanguardia*, i també a Madrid, escrivia de toros amb el pseudònim *Seny*. A mi no m'agradava el seny, m'agrada més la rauxa, però era una manera de firmar.

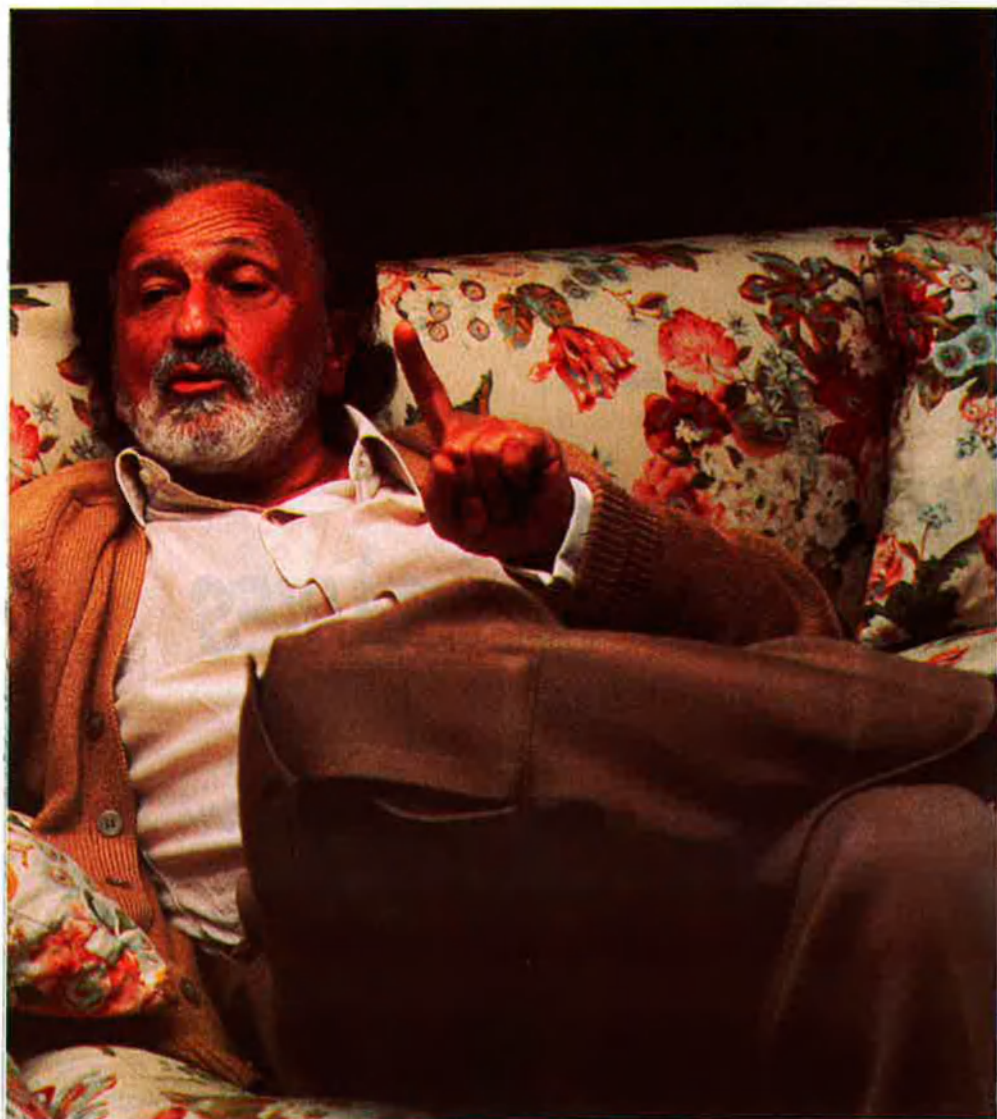
—Treballar de veritat, ¿ha treballat mai, vostè?

—Escriure és treballar, recol·lectar és treballar, ¿no? A mi, em fa riure bastant aquesta imatge de bon vividor, perquè no tinc un moment lliure. Faig conferències i xerrades. Ara escric a quasi tot arreu: a *El País*, *Diari de Barcelona*, *La Vanguardia* i *El Periodico*, i he deixat el *Diario 16* perquè sembla que a *El País* no els agradava massa... I escric també, sense cobrar, en una revista molt progre que es diu *El nou Llobregat*. Jo treballo molt, el que passa és que treballo d'una manera molt diferent. A la gent, el que l'emprenya és que jo faci cara d'estar content. A la gent li agrada que els altres es fotin.

—Vostè va ser diputat, a la segona legislatura, per Alianza Popular...

—No, això no és veritat. Jo mai no he estat a Alianza Popular. Jo vaig muntar aquí el Partit Popular de Catalunya, que després va passar a integrar-se a la UCD. Quan van venir les primeres eleccions, aquí hi va haver algunes traïcions que impediren que jo em presentés. El responsable de la traïció va ser Manuel Jiménez de Parga, que anava amb mi a la llista inicial, però l'emprenyava molt anar darrere meu. Em vaig retirar i ells van fer la seva llista. Va ser quan jo vaig dir que era una llista en què anaven un franquista —Carles Sentís—, un gitano —que era el Ramírez Heredia—, un *indio*, que era el Salvador Paniker, i un *desalmado*, un traïdor, que era el Jiménez de Parga. Van fracassar bastant, per cert, i jo cada dia escrivia contra ells, només per fo-

DOMÈNEC UMBERT

àrea de salut pública

SIMPOSI sobre
ACTITUDS SOCIALS I SANITÀRIES
Front a la S. I. D. A. València, 22 i 23
d'abril de 1988

RECONEGUT D'INTERÈS SANITARI PER A LA COMUNITAT VALENCIANA

DIPUTACIÓ DE VALÈNCIA

Organitzen: Secció de Malalties de Transmissió Sexual del Servei de Dermatologia. Hospital General de València. Servei de Documentació Mèdica dels Serveis Psiquiàtrics de la Diputació Provincial de València.

Col·laboren: Conselleria de Sanitat i Consum. Institut Mèdic Valencià. Associació de la Premsa Valenciana. Grup Espanyol per a la Investigació de les M.T.S. Acadèmia Valenciana de Dermatologia i Veneriologia. Caixa Provincial de València. Caixa d'Estalvis de València.

Informació i Inscripció: INSTITUT MÈDIC VALENCIÀ. Av. de la Plata, 20. València. Tel. (96) 334 87 08. Ext. 37. De 12 a 14 i de 17 a 19 hores.

tre'ls, en tots els diaris. I és que cal ser una mica rancuniós. La rancúnia i el menyspreu són virtuts aristocràtiques.

—Per aquells anys, més o menys, va ser quan conegué Tarradellas...

—Tarradellas és un animal polític. Quan encara estava a França em va trucar un dia i em va demanar que li fes de conseller. «¿I això què vol dir?», vaig demanar-li. «Que jo no faré res sense consultar-lo», contestà. Em va semblar molt estrany. Després li vaig tornar a demanar què volia, i ja em va dir «que tot el que faci ho notificaré a vostè», i ja ho vaig anar entenent millor... I a la fi, la tercera vegada que li vaig demanar què pretenia de mi com a conseller, va esclatar: «¿Jo vull el seu nom amb mi, però sempre faré el que em doni la gana!». Llavors sí que el vaig entendre, i em vaig posar a la seva disposició... Suposo que volia entrar bé amb la monarquia. És un personatge extraordinari. Algun dia escriuré un llibre que es dirà *Vidas paralelas*, com el de Plutarco, i parlarà de Josep Tarradellas i el Comte de Barcelona, don Juan de Borbón. Dos senyors que volen tenir la institució que representen el menys contaminada possible, institucionalment honorats, i de caràcter similar.

—¿Com va ser, finalment, que es va presentar a les segones eleccions?

—Tothom em deia que havia de fer-ho. Jo seguia tenint aquest partit de quatre amics que es deia Partit Popular de Catalunya, i vam decidir anar a aquestes eleccions en una coalició que havia apanyat Areilza amb Pío Cabanillas, que era molt intrigant. La meua condició per anar-hi era que Fraga no havia de venir mai aquí. Vaig acabar sortint diputat, encara no sé ben bé com. Érem pocs diputats, a la Coalición Democrática: Areilza, jo, Osorio, i tres o quatre de Fraga... Tenia els seus avantatges ser un grup parlamentari, i per això vam anar junts, però no perquè jo volgués anar amb Fraga, el qual jo no coneixia de res. Ell tenia molt males referències meves, perquè jo li havia escrit cartes, quan ell era ministre, dient-li torturador i afusellador de gent. Li vaig donar molts disgustos quan, sent diputat del seu grup, vaig firmar en favor de l'avortament, o en contra de la Llei Antiterrorista... Jo sóc conseqüent, igual que ho és Fraga quan afusella la gent, perquè la conseqüència de Fraga és matar i afusellar a la gent, ¿oi? Jo, al Parlament, votava sempre el que volia. Però a les següents eleccions, és clar, ja no podia tornar-me a presentar pel meu compte ni al compte d'aquell Partit Popular de Catalunya que havia creat...

—I aquí va venir el seu ràpid pas pel CDS, em pense.

—Sí, Suárez és molt llest, i a més pense que és un home amb el qual el país havia estat injust. Era un moment en què era atacat per les grans institucions del país, la banca, l'exèrcit i l'església, mal vist per tothom... i em va convèncer. Deia que tots dos faríem un gran tàndem, presentant-nos junts per Madrid, i hi vaig accedir, segurament equivocant-me. Sense ser del CDS em vaig presentar segon a la llista de Madrid, però no vaig sortir, només va sortir Suárez.

«Cal ser una mica rancuniós, és aristocràtic».

—...I després, el govern del PSOE el fa director general de Cultura Exterior al Ministeri d'Afers Exteriors.

—Sí, es veu que fa temps que Felipe deia que no es podia malbaratar una persona com Senillosa, així que em van oferir aquest càrrec, que consistia a promoure la política cultural espanyola a l'exterior. M'ho vaig pensar, vaig dir que sí.

—¿La política catalana no li interessa?

—No. La trobo molt més petita i mediocre. També és veritat que no m'han convidat mai a participar-hi, i a mi m'agrada que em convidin al ball. Però estan constantment mirant-se el melic i, mentrestant, a Madrid ha deixat d'interessar el que es fa a Barcelona.

—¿Què n'opina, dels polítics catalans? ¿Què en pensa del president Pujol com a successor de Tarradellas?

—Penso que aquí va bé. Aquests països com Catalunya, de classe mitjana, són països normalment civilitzats i avorrits, molt estables... Pujol té una certa habilitat, tot i que ha inventat un parell de coses que em semblen poc pa-

triòtiques, com el victimisme català, i té una gran cosa, que és que sap viatjar per Europa. Als polítics espanyols això els costa una mica. Amb l'Omar Torrijos o amb l'Ortega estan collonuts, tenen un llenguatge més andalús... Pujol té un sentit d'Europa... més català. Exagera una mica, a vegades, com quan porta dues mil persones a un viatge, Però se sap moure. No és brillant, té tics, però la gent el veu com un més, i els agrada. A mi, no m'excita gens.

—Vostè té fama de sortir molt, de dedicar-se a la bona vida...

—Em conviden a molts llocs, però no

sempre hi vaig. També tinc fama de ballar molt, quan en realitat no sé ballar... no puc canviar la fama que tinc. Ara mateix m'han convidat amb els Thyssen a no sé on, sempre hauria d'anar d'aquí cap allà... però no hi vaig. ¿Es que no podria fer res més!

—¿És tan fascinant com diuen, la baronessa von Thyssen?

—És molt simpàtica i divertida, i ho fa molt bé. Ell és molt avorrit, molt.

—¿I vostè amb qui es diverteix?

—A mi, per divertir-me tothom em va bé, però per avorrir-me és molt millor una princesa, o una arxiduquesa... és més elegant. Pot semblar racista, però no ho és.

—¿Quina mena de relacions té amb l'aristocràcia catalana?

—Tots són parents meus... ¡ha!, ¡ha!

—¿I com li han sortit els fills? ¿Seguiran el seu camí, o són mes normals?

—És estrany, perquè els he donat una educació molt oberta i lliberal, però són molt més conservadors que jo... En tinc sis, ¿eh? I és una tragèdia, perquè cap d'ells no vol marxar mai de casa. □